

Indledning

Når mennesket gerne vil forstå sin nutid, hænger det formodentlig sammen med, at det ønsker at gribe ind i den for at skabe en anden fremtid – en vision. En vision er et drømmesynd, en fantasi om fremtiden.

Men én af forudsætningerne for at gribe ind i nutiden er en forståelse af, hvorfor nutiden er blevet til dét, den er. Med fortiden som redskab søger man i en udviklingsplan at afdække og forstå de udviklingsforløb, der ligger til grund for nutiden, og som er medbestemmende for fremtiden.

I det efterfølgende, tages udgangspunkt i de historiske og nutidige forhold, de stedbundne og menneskelige ressourcer på Kær Halvø, for derefter at sammenfatte med aktuelle input og ønsker til fremtiden.

Historie

Siden stenalderen har der boet mennesker på Kær Halvø, her har der været gode fiskemuligheder. Hele Arnkilsøre er i dag det tredje største fredede område i Sønderborg kommune. Der findes 15 fredede fortidsminder på Arnkil. Arnkilsøre skal, ifølge et sagn, have fået sit navn efter Arno, der boede på Sundeved.

Arno blev forelsket i pigen på Rønhave, da han var til fest på Nordborg slot. De aftalte, at han skulle komme og besøge hende. Han roede over Alssund i en efterårsstorm, men han druknede. Først flere dage efter fandt man ham. I det 19. århundrede kunne man stadig se hans grav på Arnkil.

I år 1315 nævnes gården Rønhave første gang. Den først kendte ejer var Johan Holck, hvis slægt ejede Rønhave indtil 1589, derfra ejede Hans Blume den i 1 år, inden Hertug Hans den yngre overtog den. Hertug Hans var en hård mand, han brækkede bl.a. landsbyen Skovhuse ned.

I nyere tid, den 9. april 1860, brændte Rønhave og bygningerne blev skudt i brand 14. april 1864. Igen i marts 1933 brændte en del af avlsbygningerne.

Voldgraven ved Rønhave er fredet, det samme er Bagmose ved Ormstoft.

Overalt på Kær Halvø findes der fredede mindestene og krigergrave fra d. 29. juni 1864. Den største fællesgrav findes i Arnkilmaj, her hviler 64 danske soldater faldet i kampen ved Rønhave Skov. I Arnkilmaj findes også en mindesten for et engelsk Halifax bombefly,

Kær Halvø . et grønt og levende område i Sønderborg Kommune

der blev skudt ned af en tysk Junkers JU 88G d. 25. juni 1943.

Efter genforeningen i 1920 besluttede man at udstykke 27 husmandssteder fra Rønhave, det blev også nødvendigt at bygge en skole i Skovhuse, byggeriet foregik i 1924- 26.

I år 1716 besluttede man at flytte gårde fra Ulkebøl ud til Kær. Dengang gik området helt ind til Ringgade.

Navne som Stødager, Bosager, Ellegårdvej og Elholm vidner om tidlige gårdnavne på Kær Halvø. På Vestermark kan man stadig se, hvor Sønderborg og Ulkebøl kommune mødtes. Der står en kommune skelsten. I 1790'erne flyttede man gårde fra Ulkebøl til Nørreremark.

Inde i byen er der stadig noget, der hedder Rønhaveplads. I gamle dage havde man tre veje der hed Borrevej. Overborre og Nederborre har fået et andet navn, men der er stadig en Midtborrevej i Kær.

I dag har Ormstoft, Kær og Honninghul en bevarende lokalplan som én af de få udflytterlandsbyer i vores kommune. Formålet med lokalplanen er bl.a. at det eksisterende landsbymiljø bevares, at eksisterende karakteristisk bebyggelse med tilhørende omgivelser samt bebyggelse af særlig arkitektonisk og kulturhistorisk værdi bevares, eventuelt omdannes med respekt for oprindelig byggeskik og at ny bebyggelse får en udformning og indpasning, der medvirker til at bevare karakteren af det eksisterende miljø, samtidig med at miljøkonflikter i forhold til eksisterende landbrug så vidt muligt undgås.

Analyse

Kær Halvø er allerede et område, der er godt at bo og virke i!

Kær Halvø er Sønderborgs grønne åndehul nord for byen Sønderborg og ønsker at fortsætte med dette. Den udarbejdede lokalplan burde sikre, at landsbyerne og de omkringliggende områder bevarer båndlandsbyernes helt særegne og unikke karakter, men det har desværre vist sig, at tingene ikke altid går som forudsat.

Sønderborg kommune har, på trods af lokalplanen og landsbylaugets protester, udarbejdet og vedtaget en tilføjelse til kommuneplanen, Lokalplan 4.9-4, Erhvervsområde Sønderborg Nord, der bl.a. ikke tager hensyn til hovedformålene med den bevarende lokalplan (9 – 109).

En del af området på Vestermark blev tidligere benyttet af Hærens sergentskole. Nu har Sønderborg kommune erhvervet ejerskabet til området og der forestår nu en debat med

blandt andet Danmarks Naturfredning om arten og graden af benyttelsen.

Et planlagt spejdertræf i 2017 vil helt sikkert påvirke hele området omkring Ormstoft, Kær og Vestermark. Hvis man vil have en optimal afvikling af dette kæmpe arrangement ser vi det som en god ide, at lokalbefolkningen involveres i planlægningen.

Den 15.12.2016 har fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del truffet en afgørelse der vedrørende Kær Vestermark, Sønderborg. Hovedformålet med fredningen er at bevare og forbedre områdets landskabelige værdier og sikre, at området fremtræder som et overvejende åbent landskab med mulighed for udsigt over Alssund, at bevare og forbedre områdets naturværdier og biodiversitet, herunder levedulighederne for plante og dyreliv, at skabe grundlag for naturpleje og naturgenopretning, at sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter, samt fastlægge en overordnet ramme for aktiviteterne i området og at sikre offentlig adgang til området.

Kær halvø mangler sikre og trygge transportveje på vestsiden af halvøen.

Når beboerne f.eks., ønsker at lade sig transportere vha. cykler til og fra Sønderborg, så foregår det bl.a. på veje uden cykelsti og på relative smalle veje, der ikke giver den fornødne tryghed for de cyklende.

Sønderborg Lufthavn er placeret på den nordlige del af halvøen. Lufthavnen tilbyder mulighed for hurtig transport primært til København, men der er også mulighed for charter flyrejser til internationale destinationer.

På halvøen er der et aktivt erhvervsliv, der omfatter forskellige typer af virksomheder bl.a. specialforretninger, gårdbutikker, Bed & Breakfast, gartnerier, landbrug og dygtige håndværkere.

Der er pt en række foreninger, der varetager sociale og selskabelig formål. Der eksisterer bl.a. legepladsudvalg, ringriderforening og fastelavnsudvalg.

Vi har også nogle gode tilbud i form af nogle velfungerende sociale institutioner, der løfter nogle vigtige samfundsopgaver.

På Kær Halvø eksisterer der flere bådelaug alle med en skøn beliggenhed på naturskønne strande.

Der er også mulighed for at leje selskabslokaler af forskellig art og størrelse.

Kær vandværk er et selvstændigt vandværk, der tilbyder glimrende vand til områdets

Kær Halvø . et grønt og levende område i Sønderborg Kommune

beboere.

Vision

Bosætning

Det skal sikres, at Kær halvø også fremover er et attraktivt sted at bosætte sig og drive virksomhed fra. At vi også i fremtiden vil fremstå som Sønderborgs grønne og levende område mod nord og dermed være et fornuftigt og realistisk alternativ til de større byer.

Vi er en del af Sønderborg kommune og ønsker aktivt at medvirke til, at gøre hele Sønderborgområdet til en attraktiv egn. Det er vigtigt for os, at vi, også i fremtiden, kan fastholde eksisterende beboere samt tiltrække nye til et attraktivt fællesskab.

Vi frygter at lokalplansændringen 4.9-4 Erhvervsområde Sønderborg Nord fra 2012 vil betyde, at der vil blive opført byggerier, der vil ødelægge det eksisterende landsbymiljø som den oprindelige bevarende lokalplan 9-0109 havde som hovedformål at bevare. Derfor ønsker vi at 4.9-4 enten trækkes tilbage eller ændres på væsentlige punkter.

Natur

Vi ønsker fortsat at kunne leve i og byde velkommen til en halvø med en fantastisk natur, velholdte bygninger og kønne udenomsarealer. Vi vil kunne tilbyde attraktive rekreative områder som fredfyldte skove, vandrestier i spændende natur, lækre badestrande, sejlads og roning i smukke omgivelser samt give mulighed for at lystfiskere oplever vores område som et eldorado.

Vi ser det nye område på Kær Vestermark som et væsentligt bidrag til de behov, vi og Sønderborg har til fremtidige naturoplevelser.

Vi ser gerne at den nye stiføring, der går fra det fredede område på Kær Vestermark og munder ud på vejen Vestermark, bliver af permanent karakter.

Det fredede område på Arnkilsøre har pt nogle telt-/bålpladser. Her vil vi gerne have nogle shelters.

Den seneste udvikling for det tidligere øvelsesterræn på Vestermark åbner op for et stisystem på området, hvor det helt naturlige udgangspunkt vil være en sti fra "Verdens ende" til Folehave og evt. videre til Arnkilsøre. En sti langs med denne fantastiske

kyststrækning vil være en gave til byens og lokalområdets motionister.

Området bør have gode informationstavler på flere sprog til dem, der benytter området til fritidsaktiviteter eller kommer som turister.

Infrastruktur

Vi ønsker og forventer sikre transportveje, hvor forældre og deres børn kan færdes trygge og uden risiko for at blive udsat for ulykker. Vi ønsker cykelstier på Vestermark og veje, der er brede nok til at biler kan passere i begge retninger på samme tid.

Vi ønsker fortsat at der tilbydes beboerne mulighed for at blive transporteret til Sønderborg vha af offentlig befordring.

Den kollektive trafik ønskes udbygget gennem flere busforbindelser.

Vi ønsker at skolesøgende børn og småbørnsgrupper kan blive transporteret til skoler, sportshaller mv. - vha. af offentlig befordring.

Vi ser gerne at Kær bygade ændres fra at være en dobbeltsporet vej til at være en såkaldt 2 i 1 vej.

Vi forventer at vejstrækningen på Vestermark fremstår opstregt og med bedre belysning – pt er der intet lys på størsteparten af Vestermark, og når opstregningen er slidt væk er det temmelig vanskeligt, for en cyklist, at se, hvor man kører.

Vi ønsker en tunnel fra hvor Midtborrevej ender - under motortrafikvejen og således at den munder ud tæt på det centrale Sønderborg. Det vil betyde at langt flere forældre slipper for at køre deres unge til aktiviteter inde i Sønderborg og medvirke til at begrænse CO2 udledningen.

Vi ønsker at kloakeringen tilpasses, så den er i stand til at håndtere ekstreme regnskyl og de kommende klimaforandringer.

Erhverv

Vi ønsker at fastholde og tiltrække nye virksomheder for derigennem at kunne tilbyde et spændende alternativ til de indkøbsmuligheder, der eksisterer i Sønderborg og de øvrige større byer. Vi vil gerne have flere attraktive arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner i nærheden af beboernes adresser. Vi ønsker generelt virksomheder, der medvirker til gode oplevelser.

Fællesskab

Vi vil gerne fællesskab og sociale aktiviteter. Vi vil gerne at forskellige udvalg og foreninger beriger vores hverdag. Vi glæder os over de muligheder, som vi allerede har, men kan sagtens finde plads til flere.

Vi vil gerne deltage i fælles aktiviteter som f.eks. rengøring af vores halvø, legepladsvedligeholdelse, udplantning af løgplanter, ringridning, høstfester, fastelavnsfester, vandværksmøder o.lign. fællesskabsskabende aktiviteter.

For at reducere brugen af fossile brændstoffer til opvarmning samt ønsket om at nedbringe varmeudgifterne ønsker vi, at en så stor del af Kær Halvø som muligt kan blive tilsluttet Sønderborg Fjernvarme.

Sikkerhed såvel til søs som på land. Bl.a. kan nævnes et antal redningsposter ved vandet, hjertestarter ved borgerforeningens lokaler, cykel og gangfelter i Skovhuse og på Kær Bygade for at reducere hastighed.

Landsbylauget ønsker at der etableres flere stier på Kær Halvø. Ligeledes ønsker vi flere orienteringstavler og en folder for områdets stier, natur og historie. Kommunen har dette med i sin planlægning for de næste 2-3 år og lauget vil følge dette arbejde nøje.

Infotavler kan være til stor hjælp for områdets erhvervsliv, men også gøre stor gavn i forhold til turisternes behov for information f.eks. i deres søgen efter lokale seværdigheder eller tilbud.

Strategi

Landsbylauget indgår i det, der bliver kaldt for Sønderborg modellen. Denne model er en organisering af samtlige landsbylaug/foreninger i en model, der har til hensigt at sikre at landdistriktspolitikken er forankret helt ud i lokalområderne. Landsbylauget er repræsenteret i modellens to fora, det overordnede Landdistriktsudvalg, hvor lokale kommunale politikere deltager og det bredere Landsbyforum hvor samtlige landsbylaug/foreninger er repræsenteret, og hvor alle kommunens lokale laug/foreninger har mulighed for at ytre sig.

Det er i disse fora at laugene vil drøfte og præsentere de behov og udfordringer som laugene har til opgave at søge løsninger på. Vi har en forventning om at kunne få hjælp og vejledning og evt. finansiel støtte til sådanne projekter, og derved opnå resultater til gavn for lokalområdet.

Landsbylauget betragter sig selv som en naturlig partner, når der skal træffes beslutninger, som vedrører anvendelsen af lokalområdet.

Området Kær halvø er defineret som et område afgrænset af Alssund i vest, Augustenborg fjord i øst og vej nr. 8 mod syd fra Alssundbroen til Spang nor.

Handlinger

Landsbylauget afholder jf. vedtægterne en årlig generalforsamling, hvor medlemmer har adgang til at stille forslag, som stilles til afstemning og afgøres ved simpelt stemmeflerhed. Bestyrelsen skal arbejde for at beslutningerne søges gennemført, men kan også på egen foranledning beslutte sig for at gennemføre evt. ideer, som så efterfølgende skal accepteres af generalforsamlingen.

Landsbylauget sørger for at hjælpe med at søge midler fra kommunens udviklingspulje og andre relevante fonde. Landsbylauget hjælper med at få projekterne realiseret.

Landsbylauget vil understøtte evt. initiativer, der går ud på at etablere fællesområder til fritidsaktiviteter, hvor såvel unge som ældre kan mødes under forskellige former.

Lauget deltager i flere fora, som ved fælles koordineret indsats bliver gennemført i de kommende år. Vi deltager bl.a. i udvalg nedsat af kommunen som har til hensigt at udvikle by og land. Aktuelt er vi med i grupper som skal sikre en hensigtsmæssig brug af det nye rekreative område på Kær Vestermark, vi deltager i projekter, der skal fastlægge hvilke faciliteter spejderne skal opføre og efterlade til de mange, der efterfølgende vil få gavn og glæde af besøget. Vi er også med i en gruppe, der undersøger hvad området og dets bygninger kan anvendes til. Nogle har meldt sig til at bistå med at dyrke krydderurter til spejderlejren.

Bestyrelsen organiserer også den årlige rengøringsdag på Kær halvø. Vi medvirker til at teste om el-cykler kan bidrage til at nedbringe co2 udledningen.

Vi presser på over for kommunen for at få etableret cykelstien på Vestermark. Beboerne herude har udpeget cykelstien på Vestermark til at have topprioritet. Den har gentagne gange været debatteret på flere generalforsamlinger og har tidligere indgået som et led i kommunes planer for etablering af cykelstier i landdistrikterne. Beboerne frygter at udviklingen i trafikken på et tidspunkt vil afstedkomme ulykker. Vejen er smal og der er kun akkurat plads til at to biler kan passere hinanden. Cyklister er udsatte også pga. dårlige oversigtsforhold umiddelbart før Kær.

Vi har udarbejdet en hjemmeside og der er oprettet en Facebook gruppe således at der er åbnet op for kommunikation og info-udveksling. Web-koordinator for www.kaaerhalvo.dk er udpeget, og han modtager gerne informationer om emner, der evt. lægges ud i det omfang de er relevante for en større kreds.

Der er indkøbt projektor til brug ved offentlige sammenkomster og bestyrelsen har modtaget forskellige effekter der bl.a. skal lette afvikling af mødeaktiviteter. Landsbylauget vil årligt fremlægge udviklingsplanen på generalforsamlingen, så den kan finpudses og blive et levende og dynamisk værktøj, der udvikler sig i takt med at behovene opstår. Hensigten er, at udviklingsplanen afspejler beboernes behov og ønsker til fremtiden.

Tak for input og deltagelse ved udarbejdelse af dette dynamiske værktøj, der skal hjælpe til med udviklingen af Kær Halvø som lokalsamfundet

Bestyrelsen for Kær Halvø Landsbylaug

Kær Halvø . et grønt og levende område i Sønderborg Kommune